

فهرست

۵	درس اول: دانه‌ای که نمی‌خواست برود!
۸	درس دوم: کودکی بر آب
۱۲	درس سوم: ما به مسجد می‌رویم
۱۷	درس چهارم: یک نماز و ده رکوع!
۲۰	درس پنجم: سخنی که سه بار تکرار شد!
۲۲	درس ششم: حرمی با دو گنبد
۲۵	درس هفتم: نماز در کوهستان
۲۸	درس هشتم: دیدار دوست
۳۱	درس نهم: کودک شجاع
۳۴	درس دهم: روشن‌ترین شب
۳۷	آزمون نیم‌سال اول
۳۸	درس یازدهم: *.....
۴۱	درس دوازدهم: روزی برای تمام بچه‌ها
۴۳	درس سیزدهم: خاله نرگس
۴۵	درس چهاردهم: اولین بانوی مسلمان
۴۷	درس پانزدهم: یک ماجرای زیبا
۴۹	درس شانزدهم: اسب طلایی
۵۲	درس هفدهم: آقای بهاری، خانم بهاری
۵۴	درس هجدهم: چشمان همیشه باز
۵۷	درس نوزدهم: خداجون از تو ممنونم
۶۰	آزمون نیم‌سال دوم (۱)
۶۲	آزمون نیم‌سال دوم (۲)
۶۴	پاسخ‌نامه‌ی تشریحی

درس سوم

ما به مسجد می‌رویم

بهترین مکان برای خواندن نماز

هر جا که مسلمانان زندگی می‌کنند، مسجدها هم هستند. شکل ظاهری مسجدها با هم فرق دارد. بعضی از آن‌ها بزرگ و باشکوه و بعضی کوچک و ساده‌اند.

مسجد بهترین مکان برای خواندن نماز است و جمع شدن در آن موجب وحدت مسلمانان می‌شود.

چند مورد از مساجد معروف مسلمانان عبارت‌اند از: ۱. مسجد قبا ۲. مسجدالتبی ۳. مسجدالحرام ۴. مسجدالاقصی ۵. مسجد کوفه.

۱ اولین مسجد را پیامبر اسلام و یارانش در نزدیکی مدینه ساختند. این مسجد، قبا نام دارد و هنوز پابرجاست.

۲ پیامبر و یارانش در شهر مدینه مسجدی ساختند که هم‌اکنون به مسجدالتبی (مسجد پیامبر) معروف است و آرامگاه حضرت محمد ﷺ نیز در همین مسجد قرار دارد.

۳ بزرگ‌ترین و مهم‌ترین مسجد اسلامی، مسجدالحرام در مکه است و کعبه، قبله‌ی مسلمانان در میان آن قرار دارد.

۴ مسجدالاقصی یکی از مساجد مهم مسلمانان، در کشور فلسطین و در شهر بیت‌المقدس قرار دارد که توسط دشمنان اسلام (اسرائیل) اشغال شده است.

۵ مسجد کوفه یکی دیگر از مساجد مهم مسلمانان است که در شهر کوفه در کشور عراق قرار دارد.

تدبّر در آیات

در قرآن آمده است:

﴿خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ﴾

معنی آیه: زیبا و پاکیزه به مسجد بروید.

(سوره‌ی اعراف، آیه‌ی ۳۱)

چگونگی حضور در مسجد

چند نمونه از کارهای پسندیده برای حضور در مسجد عبارت‌اند از:

- ۱ لباس تمیز بپوشیم.
- ۲ ظاهری آراسته داشته باشیم.
- ۳ خوشبو باشیم.

چند نمونه از فعالیت‌هایی که در مسجد می‌توانیم انجام دهیم، عبارت‌اند از:

- ۱ برگزاری نماز جماعت
- ۲ خواندن قرآن و برگزاری کلاس‌های قرآنی
- ۳ برگزاری جشن، مراسم سوگواری و ...
- ۴ برگزاری کلاس‌های آموزشی و فرهنگی

بهترین انتخاب

مسلمانان می‌توانند نماز را به دو صورت **فردی** یا **جماعت** بخوانند.

نماز فردی به نمازی می‌گویند که هر کس به تنهایی می‌خواند.

خواندن نماز به صورت جماعت سفارش مهم پیامبر ﷺ است. ایشان می‌فرمایند: «هر کس وضو بگیرد و به سوی نماز جماعت حرکت کند، برای هر قدمی که برمی‌دارد، خدا پاداشی به او می‌دهد.»

نکته پاداش نماز جماعت از نماز فردی خیلی بیشتر است.

تفاوت‌های نماز جماعت و نماز فردی

به جدول زیر که به تفاوت‌های نماز جماعت و نماز فردی اشاره می‌کند توجه کنید.

نماز جماعت (چهاررکعتی)	نماز فردی (چهاررکعتی)
	
نیت می‌کنیم نماز را برای خشودای خدا به جماعت بخوانیم.	نیت می‌کنیم نماز را برای خشودای خدا بخوانیم.
بعد از تکبیر امام جماعت، تکبیر می‌گوییم.	بلافاصله بعد از نیت تکبیر می‌گوییم.
در رکعت اول، امام جماعت حمد و سوره‌ای از قرآن را می‌خواند ولی ما نمی‌خوانیم.	در رکعت اول سوره‌ی حمد و توحید را می‌خوانیم.
بعد از امام جماعت به رکوع می‌رویم، بعد از امام جماعت می‌ایستیم و بعد از امام جماعت دو سجده به جا می‌آوریم.	به رکوع می‌رویم و بعد می‌ایستیم و دو سجده به جا می‌آوریم.
بعد می‌ایستیم و رکعت دوم را مانند رکعت اول می‌خوانیم. بعد از امام جماعت دست‌هایمان را برای قنوت بالا می‌گیریم.	بعد می‌ایستیم و رکعت دوم را مانند رکعت اول می‌خوانیم بعد قنوت می‌گیریم.
بعد از امام جماعت رکوع، دو سجده و تشهد را می‌خوانیم.	بعد از رکوع، دو سجده و تشهد می‌خوانیم.
در رکعت سوم و چهارم، تسبیحات اربعه را می‌خوانیم.	در رکعت سوم و چهارم تسبیحات اربعه را می‌خوانیم.
در پایان بعد از دو سجده، تشهد می‌خوانیم و بعد از امام جماعت سلام می‌دهیم.	در پایان بعد از دو سجده، تشهد می‌خوانیم و سلام می‌دهیم.

به تصویرهای زیر نگاه کنید، اشتباه‌هایی که در تصویرها دیده می‌شود، عبارت‌اند از:

۲

۱

۱ در تصویر اول حرکات با امام جماعت هماهنگ نیست.

۲ در تصویر دوم داشتن فاصله‌ی زیاد در صف نماز، به طوری که اتصال برقرار نشود.

پرسش‌های درس

جا‌های خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

- ۱ مسجدالاقصی امروز توسط ..... اشغال شده است.
- ۲ مسجدالاقصی در کشور فلسطین، در شهر ..... قرار دارد.
- ۳ آرامگاه پیامبر ﷺ در مسجدی به نام ..... قرار دارد.
- ۴ اولین مسجد مسلمانان، ..... نام دارد که به دست پیامبر ﷺ و یارانش ساخته شد.
- ۵ خواندن نماز به صورت .....، سفارش مهم پیامبر ﷺ است.
- ۶ ثواب نماز جماعت از نماز ..... خیلی بیشتر است.
- ۷ نمازی که هر کس به تنهایی می‌خواند نماز ..... نامیده می‌شود.
- ۸ بزرگ‌ترین و مهم‌ترین مسجد اسلامی، ..... است.
- ۹ در رکعت اول و دوم نماز جماعت، امام جماعت ..... و ..... را می‌خواند، ولی ما نمی‌خوانیم.
- ۱۰ بهترین مکان برای نماز خواندن، ..... است.

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

درست   نادرست

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- ۱۱ ثواب نماز جماعت از نماز فرادی بیشتر است.
- ۱۲ کعبه، قبله‌ی مسلمانان در میان مسجدالحرام قرار دارد.
- ۱۳ مسجد قبا را پیامبر ﷺ و یارانش در شهر مکه ساختند.
- ۱۴ خواندن نماز به صورت فرادی سفارش پیامبر ﷺ است.
- ۱۵ در نماز جماعت باید تمام کارها را بدون فاصله، بعد از امام جماعت انجام دهیم.
- ۱۶ ذکرهایی را که همراه امام جماعت می‌خوانیم، باید بلند بخوانیم.
- ۱۷ در رکعت اول و دوم نماز جماعت، باید حمد و سوره را همراه با امام جماعت بخوانیم.

جمله‌های زیر را با استفاده از کلمه‌های داده شده کامل کنید.

منظم

حمد و سوره

وحدت

آهسته

فاصله

- ۱۸ نمازگزاران در صف‌های نماز جماعت باید بدون فاصله و ..... بایستند.
- ۱۹ جمع شدن در مسجد، موجب ..... مسلمانان می‌شود.
- ۲۰ در نماز جماعت باید تمام کارها را بدون ..... بعد از امام جماعت انجام بدهیم.
- ۲۱ ما نباید در رکعت اول و دوم نماز جماعت ..... را بخوانیم.
- ۲۲ در نماز جماعت، خوب است ذکرهایی که همراه امام جماعت خوانده می‌شود را ..... بخوانیم.

به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

- ۲۳ اولین مسجدی که پیامبر ﷺ و یارانش ساختند چه نام داشت؟
- ۲۴ دو مسجد مهم مسلمانان را نام ببرید.
- ۲۵ آرامگاه پیامبر ﷺ در کدام مسجد قرار دارد؟
- ۲۶ مسلمانان نماز را به چه صورت‌هایی می‌خوانند؟
- ۲۷ مسجدالنبی در لغت به چه معناست؟
- ۲۸ در نماز چهاررکعتی، ذکر تسبیحات اربعه را در کدام رکعت‌ها می‌خوانیم؟
- ۲۹ فرق نماز جماعت و نماز فرادی چیست؟
- ۳۰ نماز فرادی به چه نمازی گفته می‌شود؟
- ۳۱ نماز جماعت چهاررکعتی چگونه خوانده می‌شود؟
- ۳۲ در مسجد چه فعالیت‌هایی انجام می‌گیرد؟ (سه مورد بنویسید).
- ۳۳ نام چهار مسجد مهم مسلمانان را بنویسید.
- ۳۴ هنگام رفتن به مسجد چه کارهایی باید انجام دهیم؟
- ۳۵ آیهی ﴿خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ﴾ به چه معناست؟
- ۳۶ برای عمل به آیهی ﴿خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ﴾ چه کارهایی می‌توانیم انجام بدهیم؟
- ۳۷ با توجه به شکل‌های زیر، دو مورد از اشتباهاتی که در مسجد هنگام نماز جماعت مشاهده می‌شود را بنویسید.

- ۳۸ پیامبر ﷺ در مورد نماز جماعت چه می‌فرمایند؟
- ۳۹ مسجدالاقصی در کدام کشور و در کدام شهر قرار دارد؟

گزینه‌ی درست را مشخص کنید.

۴۰ اولین مسجدی که توسط پیامبر ﷺ و یارانش ساخته شد، چه نام دارد؟

- (۱) مسجدالحرام (۲) مسجد قبا
 (۳) مسجدالاقصی (۴) مسجدالنّبی

۴۱ آرامگاه پیامبر ﷺ در کدام مسجد و در کدام شهر قرار دارد؟

- (۱) مسجد قبا در مدینه (۲) مسجدالحرام در مکه
 (۳) مسجدالاقصی در بیت‌المقدّس (۴) مسجدالنّبی در مدینه

۴۲ این سخن از کیست؟ «هر کس وضو بگیرد و به سوی نماز جماعت حرکت کند، برای هر قدمی که برمی‌دارد خدا پاداشی به او می‌دهد.»

- (۱) پیامبر ﷺ (۲) امام علی
 (۳) امام حسن (۴) امام حسین

۴۳ مسجدی که پیامبر ﷺ و یارانش در شهر مدینه ساختند چه نام دارد؟

- (۱) مسجدالحرام (۲) مسجد قبا
 (۳) مسجدالاقصی (۴) مسجدالنّبی

۴۴ مسجدی که در کشور فلسطین قرار دارد و توسط دشمنان اسلام (اسرائیل) اشغال شده است چه نام دارد؟

- (۱) مسجد کوفه (۲) مسجدالحرام
 (۳) مسجدالنّبی (۴) مسجدالاقصی

۴۵ در نماز جماعت کدام مورد را امام جماعت می‌خواند، ولی ما نمی‌خوانیم؟

- (۱) تشهّد (۲) حمد و سوره
 (۳) تسبیحات اربعه (۴) سلام

۴۶ نمازی که هر کس به تنهایی می‌خواند، چه نام دارد؟

- (۱) نماز فطر (۲) نماز جماعت
 (۳) نماز جمعه (۴) نماز فرادی

۱۷ شیرنخوردن کودک از زنان شهر ← خواست و اراده‌ی خدا / به آب انداختن کودک ← امید مادر به لطف خدا / دستور فرعون برای از بین بردن نوزادان پسر ← نگرانی از به خطر افتادن حکومت / ایستادگی آسیه در برابر فرعون ← مبارزه با ستم در کاخ فرعون

۱۸ آسیه
۱۹ حضرت موسی ﷺ
۲۰ به لطف خدا
۲۱ شکافتن رود نیل یا ازدهاشدن عصا و یا رهاسدن حضرت در نوزادی در رود نیل
۲۲ آسیه (همسر فرعون)
۲۳ هرگز از مبارزه با ستمکاران نهراسند.
۲۴ آسیه که فرزندی نداشت رو به فرعون کرد و گفت: «شاید بتوانیم او را به فرزندی قبول کنیم.»
۲۵ از ترس این که مبادا فرزندش به دست مأموران فرعون کشته شود.
۲۶ کاخ فرعون
۲۷ پسری به دنیا می‌آید که حکومت فرعون را به خطر می‌اندازد.
۲۸ چون از تعبیرکنندگان خوابش شنیده بود، پسری به دنیا می‌آید که حکومت فرعون را به خطر می‌اندازد.
۲۹ این کودک را هم از بین ببرید.

۳۰ زنی خداپرست بود که به حضرت موسی ﷺ ایمان آورد، تا آخرین نفس در برابر ظلم و ستم فرعون ایستادگی کرد و با شجاعت از دنیا رفت.

۳۱ بعد از این که آسیه، فرعون را راضی کرد که کودک را نگه دارند، به دنبال دایه گشتند. در آخر بدون این که بدانند او مادر کودک است او را به عنوان دایه انتخاب کردند و کودک را به او سپردند.

۳۲ به فرعون گفت: «این کودک می‌تواند نور چشم من و تو باشد او را نکش شاید برای ما سودی داشته باشد و بتوانیم او را به فرزندی قبول کنیم.»

۳۳ برای مبارزه با فرعون و هدایت قوم بنی‌اسرائیل فرستاده شده بود.

۳۴ آسیه نپذیرفت و بر ایمان خود باقی ماند.

۳۵ آن‌جا که مادر کودک را به آب سپرد و آن‌جا که کودک به ساحل رسید و فرعون و آسیه او را به فرزندی قبول کردند.

۳۶ گزینه‌ی «۲»	۳۷ گزینه‌ی «۱»	۳۸ گزینه‌ی «۳»
۳۹ گزینه‌ی «۴»	۴۰ گزینه‌ی «۳»	۴۱ گزینه‌ی «۴»
۴۲ گزینه‌ی «۱»	۴۳ گزینه‌ی «۳»	۴۴ گزینه‌ی «۱»

پاسخ پرسش‌های درس سوم

۱ دشمنان اسلام	۲ بیت‌المقدس	۳ مسجدالنبی	۴ قبا
۵ جماعت	۶ فرادی	۷ فرادی	۸ مسجدالحرام
۹ حمد - سوره	۱۰ مسجد		
۱۱ درست	۱۲ درست		
۱۳ نادرست؛ مسجد قبا را پیامبر و یارانش در نزدیکی مدینه ساختند.			
۱۴ نادرست؛ خواندن نماز به جماعت سفارش پیامبر ﷺ است.			۱۵ درست
۱۶ نادرست؛ ذکرهایی را که همراه امام جماعت می‌خوانیم، باید آهسته بخوانیم.			
۱۷ نادرست؛ نباید حمد و سوره را بخوانیم.			
۱۸ منظم	۱۹ وحدت	۲۰ فاصله	۲۱ حمد و سوره
۲۲ آهسته	۲۳ قبا	۲۴ مسجدالحرام - مسجدالاقصی	
۲۵ مسجدالنبی	۲۶ فرادی و جماعت	۲۷ مسجد پیامبر ﷺ	۲۸ رکعت‌های سوم و چهارم

- ۲۹ نماز فرادی نمازی است که فرد به تنهایی می‌خواند ولی در نماز جماعت، افراد به امام جماعت اقتدا می‌کنند و اعمال نماز را بدون فاصله بعد از امام جماعت انجام می‌دهند. در نماز جماعت حمد و سوره را در رکعت اول و دوم نمی‌خوانیم، اما در نماز فرادی باید بخوانیم.
- ۳۰ نمازی است که هر فرد به تنهایی می‌خواند.
- ۳۱ تیت می‌کنیم نماز را برای خوشنودی خدا به جماعت می‌خوانیم. پس از تکبیر امام جماعت، تکبیر می‌گوییم. در رکعت اول امام جماعت حمد و سوره را می‌خواند ولی ما نمی‌خوانیم. پس از امام جماعت به رکوع می‌رویم، سپس می‌ایستیم و بعد دو بار به سجده می‌رویم. می‌ایستیم و رکعت دوم را مانند رکعت اول می‌خوانیم. دست‌هایمان را برای قنوت به سوی آسمان بلند می‌کنیم. پس از رکوع و دو سجده، تشهد می‌خوانیم و قیام می‌کنیم و در رکعت‌های سوم و چهارم، ذکر تسبیحات اربعه را می‌خوانیم و در پایان پس از دو سجده، تشهد می‌خوانیم و سپس سلام می‌دهیم.
- ۳۲ برگزاری نماز جماعت - برگزاری کلاس‌های قرآن - غبارروبی مسجد - برگزاری جلسه‌ی پرسش و پاسخ دینی و اعتقادی
- ۳۳ مسجد قبا - مسجدالنبی - مسجدالحرام - مسجدالاقصی
- ۳۴ لباس تمیز بپوشیم - ظاهری آراسته داشته باشیم - موهای خود را شانه کنیم - معطر باشیم - اگر پا یا بدن ما در اثر فعالیت روزمره بوی نامطبوعی می‌دهد، آن‌ها را بشوییم.
- ۳۵ زیبا و پاکیزه به مسجد بروید.
- ۳۶ وقتی به مسجد می‌رویم لباس تمیز بپوشیم - ظاهری آراسته داشته باشیم - موهای خود را شانه کنیم - معطر باشیم اگر پا یا بدن ما در اثر فعالیت روزمره بوی نامطبوعی می‌دهد، آن‌ها را بشوییم.
- ۳۷ هماهنگ‌نبودن حرکات با امام جماعت - داشتن فاصله‌ی زیاد در صف نماز، به طوری که اتصال برقرار نشود.
- ۳۸ هر کس وضو بگیرد و به سوی نماز جماعت حرکت کند، برای هر قدمی که برمی‌دارد، خدا پاداشی به او می‌دهد.
- ۳۹ در کشور فلسطین - در شهر بیت‌المقدس
- ۴۰ گزینه‌ی «۲»
- ۴۱ گزینه‌ی «۴»
- ۴۲ گزینه‌ی «۱»
- ۴۳ گزینه‌ی «۴» بچه‌ها توجه داشته باشید که مسجد قبا در نزدیکی شهر مدینه ساخته شده است نه داخل شهر مدینه.
- ۴۴ گزینه‌ی «۴»
- ۴۵ گزینه‌ی «۲»
- ۴۶ گزینه‌ی «۴»

پاسخ پرسش‌های درس چهارم

- ۱ پنج
- ۲ قدرت خدا
- ۳ گمراهی
- ۴ آیات
- ۵ ابراهیم
- ۶ نادرست؛ نماز آیات را باید پس از وقوع برخی پدیده‌های طبیعی خواند.
- ۷ نادرست؛ نماز آیات ده رکوع دارد.
- ۸ درست
- ۹ درست
- ۱۰ نادرست؛ در هنگام سیل، خواندن نماز آیات واجب نیست.
- ۱۱ نادرست؛ خورشید گرفتگی ربطی به غم و شادی ما ندارد.
- ۱۲ ده
- ۱۳ پنج
- ۱۴ خورشید گرفتگی
- ۱۵ آتش‌سوزی
- ۱۶ رعد و برق
- ۱۷ وقتی که ماه یا خورشید می‌گیرد و یا حوادثی مانند زلزله و رعدوبرق ترسناک اتفاق می‌افتد.
- ۱۸ ابراهیم
- ۱۹ نماز آیات
- ۲۰ نماز آیات
- ۲۱ در نماز آیات در هر رکعت، یک حمد می‌خوانیم و سوره‌ی توحید را به پنج قسمت تقسیم می‌کنیم و پس از هر قسمت به رکوع می‌رویم. حتی می‌توانیم، در هر رکعت، پیش از رفتن به هر رکوع، سوره‌ی توحید را به صورت کامل بخوانیم.
- ۲۲ در تیت، زمان خواندن، تعداد رکوع و نحوه‌ی خواندن سوره‌ی توحید با هم تفاوت دارند.